

Szívből adni és elfogadni!
Sunt aici pentru a primi și a da!

Úton együtt!
La drum împreună!

IV. kötet – Vol. IV.
2026

FRANZ KETT PEDAGÓGIA INTÉZET – ROMÁNIA
INSTITUTUL PENTRU PEDAGOGIA FRANZ KETT DIN ROMÂNIA

Úton együtt!
La drum împreună!

Szívből adni és elfogadni!
Sunt aici pentru a primi și a da!

IV. Kötet
Vol. IV.

Stanca Măda
Székely Beáta
(coordonatori)

Nagyvárad
Oradea
2026

INSTITUTUL PENTRU PEDAGOGIA FRANZ KETT DIN ROMÂNIA

FRANZ KETT PEDAGÓGIA INTÉZET – ROMÁNIA

Adresa:

INSTITUTUL PENTRU PEDAGOGIA FRANZ KETT DIN ROMÂNIA

410161 – Oradea

Str. Șirul Canonicilor nr. 9

institut.franzkett.ro@gmail.com

www.kett.ro

Copyright: © Autorii, 2026

Editori: Stanca Măda, Székely Beáta

Tehnoredactare: Székely Beáta

Corectură: Nemes István, Stanca Măda, Székely Beáta

Traducere: Nemes István, Stanca Măda, Veres Annamária

ISBN 978-973-0-43685-3

ISSN 3120 – 1598 ISSN-L 3120 – 1598

Ediție ocazională a Institutului pentru Pedagogia Franz Kett Oradea, 2026

Girul științific al publicațiilor aparține evaluatorilor specializați în pedagogia Franz Kett care au evaluat pozitiv lucrările de absolvire a cursurilor de multiplicatori, respectiv cele de certificare ca pedagog Franz Kett organizate de Institut für Franz-Kett-Pädagogik GSEB e. V. din Germania și editorilor.

Responsabilitatea pentru traducere și retroversiune aparține editorilor.

CUPRINS

INTRODUCERE

<i>Cuvânt către cititor</i>	77
István Nemes: <i>A dăru și a primi din inimă</i>	78

PAGINI TEMATICE: „SUNT AICI PENTRU A PRIMI ȘI A DAI”

Monica Gomoescu: <i>Micul prinț și trandafirul</i>	84
Erzsébet Zalányi, Beáta Berecki: <i>Mierla ambițioasă</i>	90
Réka Szentes: <i>Balul florilor</i>	98
Karolina Kállai, Ildikó Nemes, István Nemes, Beáta Székely: <i>Mantaua Sfintei Elisabeta</i>	106
Monica Gomoescu: <i>Povestea peștișorului curcubeu</i>	112

POVEȘTI DESPRE VIAȚĂ

Enikő Nagy (Sr. Kriszta): <i>Povestea semințelor fermecate</i>	116
Stanca Măda, Cornelia Ursu: <i>Copilul din noi</i>	122

PE CALEA CREDINȚEI

István Nemes: <i>Bunul samaritean</i>	126
Ramóna Benedek: <i>Sunt însetat după apă vie!</i>	134

INSTITUTUL NOSTRU

<i>Anul 2025 în viața Institutului pentru Pedagogia Franz Kett din România</i>	140
--	-----

CUVÂNT CĂTRE CITITOR

Această ediție a Anuarului stă sub semnul a două gesturi esențiale în pedagogia Franz Kett - *a primi și a da*. În numele editorilor acestei ediții, le mulțumesc tuturor celor care ne-au onorat prin trimiterea activităților lucrate de ei spre publicare. Fiecare în parte reprezintă o rază de lumină și de bucurie pe care aceștia o dăruiesc celor care iubesc pedagogia Franz Kett.

Astfel, în secțiunea tematică a anuarului, am strâns cinci unități. Întâlnirea dintre Micul Prinț și trandafir, adaptată pentru pedagogia Franz Kett de Monica Gomoescu după Antoine de Saint-Exupéry, ne prilejuiește descoperirea a ceea ce este frumos și miraculos în fiecare dintre noi. Beáta Enikő Berecki și Erzsébet Zalányi ne dezvăluie modul în care relațiile sociale ne susțin și ne modelează în povestea *mierlei ambițioase*, după Ervin Lázár. Réka Szentes ne invită la *Balul florilor* (activitate adaptată după cartea cu același nume de Éva Fésűs) pentru a înțelege importanța rădăcinilor noastre și a unui sol fertil în care să dăm sens existenței noastre. István Nemes, Beáta Székely, Ildikó Nemes și Karolina Kállai ne propun o activitate bazată pe o veche legendă, intitulată *Mantaua Sfintei Elisabetei*, în care aflăm că actul de a dăruia ne umple, de fapt, viețile de strălucirea iubirii dumnezeiești. Secțiunea se încheie cu *Povestea peștișorului curcubeu*, adaptată de Monica Gomoescu pentru copiii de grădiniță, invitați să descopere bucuria de a împărți ceea ce ai cu un prieten.

O frumoasă poveste despre viață, *Povestea semințelor fermecate*, adaptată de Enikő Nagy (Sr. Kriszta) după o poveste indiană culeasă de Ildikó Boldizsár, ne vorbește despre semințele plantate cu rost atât în noi, cât și în ceilalți pentru a da „recolte” bogate. Contemplația intitulată *Copilul din noi*, propusă de Stanca Măda și Cornelia Ursu, ne prilejuiește întâlnirea cu amintirile copilăriei, cu jocul și trăirile copilului din noi.

Pe calea credinței, retrăim *povestea bunului samaritean* în contemplația cu același nume propusă de István Nemes, și descoperim *setea după izvorul de apă vie* din noi înșine în conversația dintre Iisus și femeia samariteancă de la fântâna lui Iacov, activitate oferită de Ramóna Benedek.

Vă invităm să citiți și apoi să lucrați toate aceste activități cu grupele de copii și tineri pe care le îndrumați. Dăruindu-le timpul și experiența dvs. în pedagogia Franz Kett, le deschideți inima spre frumos și bine.

Mult succes!

Stanca Măda

Dr. István Nemes

A DĂRUI ȘI A PRIMI DIN INIMĂ

Contemplațiile din anuarul Institutului pentru Pedagogia Franz Kett, ediția 2025 sunt organizate în jurul acestui motto. Totuși, tema centrală poate fi inversată, primind o nuanță suplimentară, prin trecerea acceptării pe primul loc: a primi și a dăruii din inimă. Nu propunem schimbarea pentru că aceasta ar fi ordinea „corectă”, pentru că așa dictează bunele maniere sau vreo logică morală. Nici pentru că poate ar fi firesc ca mai întâi să considerăm că ni se cuvine ceva și doar după aceea să dăm și altora din ceea ce avem, după ce ne-am primit partea. Viziunea inversată se datorează imaginii asupra omului pe care pedagogia Franz Kett se bazează pentru a-și formula obiectivele educaționale.

Această imagine asupra omului pornește de la faptul că existența noastră nu este de la sine înțeleasă și nici nu este un fenomen izolat. Dacă privim existența umană doar din perspectiva rațiunii, devine vizibil faptul că ființa umană este rezultatul îndeplinirii a mii de condiții prealabile sau a trei miliarde și jumătate de ani de evoluție a vieții pe pământ. Privită din această perspectivă, existența mea – spune Franz Kett – poate fi gândită ca parte a unui întreg și capătă sens tot ca parte a unui întreg. (Kett 2022: 16) Din această observație rezultă o posibilă definiție a locului ființei umane în această lume: sunt legat prin mii de fire de mediul meu natural și de oamenii din jurul meu, de prezent, de trecut și de viitor. Sunt un punct de convergență a relațiilor care se organizează pe diferite niveluri, care se clădesc unele pe altele și izvorăsc unele din altele, din acestea am luat ființă și cu ajutorul acestora interacționez pe parcursul vieții mele, atunci când mă dezvolt ca ființă umană. Iar acest lucru înseamnă că mi-am primit existența, că sunt, încă de la origini, o ființă receptivă. Condiția prealabilă a existenței mele o constituie cele o mie de energii și fire ale naturii de care sunt legat, care m-au format, mi-au „țesut” corpul și existența mea ca ființă umană, și care a dobândit un chip uman în DA-ul mamei mele, în al cărei trup am primit, pentru întâia dată, un loc în această lume.

Franz Kett și, pe urmele sale, pedagogia noastră consideră că putem descoperi exprimarea acestei stări de fapt și în modul specific în care limba germană exprimă faptul că ceva există, că eu, ființa umană, sunt. *Es gibt mich*. În traducere convențională, această propoziție scurtă înseamnă că sunt, exist. Dacă însă supunem această propoziție unei traduceri brute, regăsim în ea premisele experienței despre lume, așa cum apare ea redată lingvistic în limba germană – ne vorbește despre faptul că existența *îmi este dată*, dăruită de un ceva, de un ACELA. ACELA, cel ce dă, ACELA mă dăruiește pe mine.

Dar ce este, sau cine este acest ceva, acest ACELA? – pune întrebarea Franz Kett. Dintr-un număr mare de condiții prealabile care îmi asigură existența, pe unele le-am menționat deja, însă altele au rămas, deocamdată, în umbră. Pedagogia Franz Kett pornește de la acea afirmație de bază a credinței creștine, conform căreia DA-ul liber al mamei și multe milioane de condiții prealabile plutesc într-un spațiu vid, dacă nu le precede un Fundament care creează toate condițiile, un ACELA scris cu majuscule, care *dă* totul, căruia orice lucru existent în

această lume îi datorează existența. Franz Kett redă acest lucru cu versete preluate din Psalmul 138:

*Că Tu ai zidit rărunchii mei, Doamne,
Tu m-ai alcătuit în pântecele maicii mele.
Te voi lăuda, că sunt o făptură așa de minunată.
Minunate sunt lucrurile Tale
și sufletul meu le cunoaște foarte.
Nu sunt ascunse de Tine oasele mele,
pe care le-ai făcut întru ascuns,
nici ființa mea pe care ai urzit-o
ca în cele mai de jos ale pământului.
Cele nelucrate ale mele
le-au cunoscut ochii Tăi
și în cartea Ta toate se vor scrie;
zi de zi se vor săvârși și nici una
din ele nu va fi nescrisă.*
(Ps 138, 13-16)

Acel ACELA, căruia îi datorez existența mea, este, în ultimă instanță, acel TU, căruia i se adresează psalmistul, constată fondatorul pedagogiei noastre. (Kett și Koczi 2009: 121) Eu sunt darul, cadoul acestui Tu, El m-a dăruit pe mine mie însumi și lumii. Din acest motiv, existența mea, care durează cât o bătaie de aripă în uriașul flux al timpului universal, devine demnă de admirat. De aici îmi câștig valoarea și menirea vieții, care nu este alta decât să devin acela, care sunt însemnat în cartea Lui să fiu dintotdeauna. Aceasta înseamnă totodată și că am primit tot ceea ce am nevoie pentru a-mi îndeplini această menire și pentru a deveni eu însumi întreg în acest proces.

Am vorbit până acum despre ceea ce am primit și primim încontinuu pe tot parcursul vieții noastre. Aici putem încheia deslușirea țesăturii energiilor și deciziilor, a relațiilor personale care ne dăruiesc și ne țin în viață pe toți, care, în ultimă instanță, ne dăruiesc și ne cresc pe fiecare, inclusiv în acea relație personală, recunoscută sau nu, cu acel Tu despre care vorbește psalmistul. Ni s-a dat un întreg, ca parte a căruia eu exist, și în centrul acestui întreg stă Cel din care se desface acest întreg, iar eu însumi am, cel mai probabil, un loc anume în acest întreg.

Din toate acestea rezultă și faptul că existența mea este determinată de relații. Îmi trăiesc viața în relație cu alții și cu natura. Această rețea de relații în care trăiesc nu este doar o condiție de viață pentru mine, ci eu însumi devin un creator de condiții de viață și o energie care îi impulsionează mai departe pe alții. Cu alte cuvinte, eu însumi aparțin aceluia întreg care dăruiește viață altora. A-mi împărtăși existența, ceea ce am, și a trăi în focul încrucișat al interacțiunii dintre a da și a accepta nu este altceva decât procesul dezvoltării propriei mele existențe și al desfășurării ei. A ști să împărtășești este o competență de bază, la fel cum este și aceea de a ști să accepți. Întreaga societate se bazează pe cunoaștere, informații, bunuri, drepturi, îndatoriri și competențe împărtășite. Cu cât este mai largă această rețea a împărtășirii, cu atât individul este mai liber.

Pedagogia Franz Kett, pornind de la această interacțiune dintre a primi sau a accepta și a da, a dăruii, a împărtăși, definește actul de a împărți ca o atitudine umană fundamentală, ca o competență cheie, care trebuie exersată cu copiii. Contemplațiile, prin faptul că se desfășoară ca o totalitate a interacțiunilor dintre persoane, planificate pedagogic și didactic, care se dezvoltă în jurul unui centru fizic și al unei teme centrale (Curs 2024: 73-74), unde fiecare contribuie la crearea întregului și își ia partea din el, creează echilibrul dintre a primi și a împărtăși cu ceilalți.

În cartea apărută în 2009, Franz Kett dedică un capitol separat acelei acțiuni pedagogice prin care facem posibil ca, într-un grup, copiii să își dăruiască reciproc un tip de atenție plină de apreciere, să se dăruiască pe sine întorcându-se spre ceilalți, în deplinul respect cuvenit demnității ființei umane. Expresia germană *Ansehen* este greu de tradus într-o altă limbă astfel încât să exprime ceea ce înțelege prin ea un vorbitor nativ de limbă germană. În limba maghiară, poate cuvântul *tekintély* (autoritate, prestigiu) păstrează ceva din acest sens original, iar în limba română, substantivul *respect*, care provine din latinescul *respicio* (a avea în vedere pe cineva, a se uita înapoi la cineva). A privi pe cineva ca persoană este un proces psihologic în cursul căruia ne depășim pe noi înșine. Este un proces care include perceperea celuilalt, recunoașterea, admiterea sa ca persoană și, ca urmare a acestui fapt, stabilirea legăturii cu el într-o manieră caracterizată printr-o mare stimă și apreciere pentru demnitatea ființei umane.

În școlile noastre, copiii poate nu suferă atât din cauza presiunii privind performanța academică, având drept cauză supraîncărcarea obiectivelor didactice, cât din pricina faptului că această cultură a relațiilor bazată pe apreciere, pe luarea-aminte, pe „dăruirea de respect” lipsește din comunitatea clasei și a școlii. Așadar, crearea ei este o sarcină educativă fundamentală, de care trebuie să ne ocupăm.

În pedagogia Franz Kett ne dăruim adesea unul altuia o privire, o clipire a ochilor. A dărui o privire celuilalt nu înseamnă doar a stabili un contact vizual superficial cu vecinul de alături sau cu cel de vizavi. Deprinderea acestei abilități necesită un exercițiu neconținut, în urma căruia ar trebui să atingem nivelul de transcendere descris anterior, respectiv de la depășirea simplei percepții (pentru a ieși din noi înșine și a ajunge la cealaltă persoană), până la exersarea recunoștinței și aprecierii și, din toate acestea, să se țeară relații bazate pe onestitate și respect. Această atmosferă, care se bazează pe recunoașterea valorilor, a frumuseții și bunătății umane aparținând celuilalt, este o condiție de bază a învățării și a multor altor lucruri care urmează mai târziu în viață. Putem menționa aici, în trecere, faptul că atunci când în societățile noastre adulte moare cultura dialogului, democrația, empatia față de problemele unor persoane sau grupuri sociale, atunci și educația piere. O astfel de situație se poate ivi când ignorăm, la nivel de sistem, nevoia și îndatorirea ființelor umane de a se putea dezvolta primind și dăruind respect și recunoaștere reală. Franz Kett descrie acest proces cu următoarele cuvinte: „Dacă ar fi să eliminăm din viețile noastre acele multe mii de situații în care suntem văzuți, auziți, ni se vorbește, precum și grija și afecțiunea cu care suntem înconjurați, ne-am prăbuși în neant.” (Kett și Koczy 2009: 66) În cheie inversă, să ne imaginăm ce ar putea deveni copiii noștri dacă am practica această trăire încontinuu și i-am pune să exerseze cuvinte precum: *te văd, te aud, te-am observat, te înțeleg, îți văd nevoile, te iau în serios?*

Aceasta este una dintre cele mai importante pietre de temelie ale conduitei din evanghelii, manifestarea centrală a comportamentului profund empatic al lui Iisus. Acest gând devine cu atât mai serios, dacă reușim să ne oprim o clipă asupra faptului că această empatie (trinitară) este motivul principal al întrupării.

Acesta este sensul cuvintelor lui Iisus: „Căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul

Său Cel Unul-Născut L-a dat ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică.” (Ioan 3, 16). Iisus, celălalt dar al iubirii Tatălui, îi vede pe oameni cu empatie. Pe Bartimeu, cerșetorul orb, mulțimea nu îl observă. Când vrea să se facă auzit, mulțimea îl reduce la tăcere. Iisus însă îl *aude*, îl *pune în centru*, îl *privește*. Și acest lucru îi dă încredere în sine: credința lui îl vindecă. Același lucru se întâmplă cu omul cu mâna paralizată, împins la periferia societății. Samariteanul îl privește pe omul ajuns la necaz, îl ia în considerare în calitatea sa umană. Trece dincolo de propriile limitări mentale izvorâte din tradițiile culturale și religioase, de ostilitatea secolelor, de condiționările date de educația primită în comunitatea sa și astfel reușește să *devină* aproapele omului jefuit și aflat în pragul morții.

În pedagogia Franz Kett exersăm în multe feluri această modalitate respectuoasă de a dăruia, de a observa și de a recunoaște apreciativ valoarea ființei umane. La începutul contemplațiilor stabilim legătura unii cu alții și, prin aceasta, creăm o atmosferă propice pentru învățare. Dăm un obiect din mână în mână, fiind atenți unii la alții, privindu-ne în ochi atunci când îl înmânăm celuilalt. Stabilim contactul vizual, ne dăruim reciproc o privire. Oferim astfel o clipă din timpul nostru, din ceea ce am primit. Punem în centru un copil care își serbează ziua de naștere și întreaga comunitate creează ceva pentru el. Dăm de jur împrejurul grupului un cerc auriu, ca pe o ramă prețioasă, în care fiecare se poate încadra, ieșind în evidență din mulțimea cenușie și, astfel, toată lumea îl salută și îl strigă pe nume. Numele său prinde viață, el devine cel apelat. Fiecare primește material decorativ, din care își creează, pe podea în fața sa, propriul semn, al Eu-lui propriu, pe care apoi îl conectează cu semnul celorlalți. Cu toții suntem prezenți aici ca Eu, dar ne aflăm țesuți într-o comunitate, în jurul unui centru comun, spre care, întorcându-ne, ne conectăm totodată și unii cu alții.

În legătură cu exersarea actelor de acceptare și dăruire stă și dezvoltarea competențelor de empatie și solidaritate. Pedagogia Franz Kett prelucrează acele mari povești biblice și din literatura pentru copii care vorbesc despre asumarea solidarității. Basmul Fraților Grimm intitulat *Ploaia de stele*, pe care obișnuim să îl spunem în preajma Crăciunului, este cea mai frumoasă expresie a acestui fapt: fetița, care nu are nimic, a pierdut totul, prin întoarcerea spre ceilalți și prin empatie pășește în veșnicie. Zaheu, care dă înapoi însutit tot ce a luat pe nedrept, dobândește, prin aceasta, mântuirea.

A accepta și a dăruia. Ceea ce am primit de la viață mă îndeamnă la recunoștință, pentru că existența mea este un dar. Bucuria se trezește în mine chiar dacă această existență

este uneori foarte grea. Recunoștința se trezește în mine atunci când contemplez existența primită în dar. Pornind de aici, înțeleg și faptul că existența omului de lângă mine este tot un dar, la fel ca a mea. Poartă aceeași demnitate și este la fel de expus greutăților ca mine. Acest lucru mă îndeamnă la recunoștință și apreciere pentru tot ceea ce există și trezește în mine respect față de natură și față de orice ființă umană. Această recunoștință o exprim, o dau mai departe, o dăruiesc. Așa cum îi dăruiesc celui alt timpul meu, ceea ce am, ce am dobândit în cursul vieții mele, fie că este experiență, fie efectul vindecător al personalității mele, acțiunea mea de a ajuta sau chiar bunurile mele materiale îi ridică pe alții din adâncurile sărăciei și suferinței care înjosesc și frâng omul. O pedagogie care trezește în noi acest lucru trebuie să își găsească locul și calea către școala și copiii de astăzi, ca să putem forma pentru ei - și ca ei să își poată forma în jurul lor - o lume în care să locuim împreună.

Referințe

- *** 2024. *Curs de bază în pedagogia Franz Kett*. Oradea: Institutul pentru Pedagogia Franz Kett din România.
- Kett, Franz, Dr. theol. Robert Koczy. 2009. *Die Religionspädagogische Praxis. Ein Weg der Menschenbildung*. Landshut: RPA Verlag.
- Kett, Franz. 2022. *Ganzheitlich sinnorientiert erziehen und bilden. Lesebuch*. Gröbenzell: Franz Kett Verlag GSEB.

